

This is a self-archived version of an original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.

Author(s): Sorsa, Ville-Pekka; Alaja, Antti; Kaitila, Joel

Title: Suomen tiedontuotannon regiimi : yksi vai monta?

Year: 2021

Version: Published version

Copyright: © 2021 kirjoittajat

Rights: CC BY 4.0

Rights url: <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Please cite the original version:

Sorsa, V.-P., Alaja, A., & Kaitila, J. (2021). Suomen tiedontuotannon regiimi : yksi vai monta?. Poliittinen talous, 9. <https://doi.org/10.51810/pt.109887>

[← Suomen tiedontuotannon regiimi: yksi vai monta?](#)

Alkuperäisartikkeli

Suomen tiedontuotannon regiimi: yksi vai monta?

Ville-Pekka Sorsa, dosentti, tutkimusjohtaja, valtiotieteellinen tiedekunta, Helsingin yliopisto*Antti Alaja*, yhteiskuntatieteiden maisteri, väitöskirjatutkija, yhteiskuntatieteiden tiedekunta, Tampereen yliopisto ja apurahatutkija, valtiotieteellinen tiedekunta, Helsingin yliopisto*Joel Kaitila*, yhteiskuntatieteiden maisteri, väitöskirjatutkija, humanistis-yhteiskuntatieteellinen tiedekunta, Jyväskylän yliopisto

Abstrakti

Poliittisen talouden tutkimuksessa tapahtui 1990-luvulla niin kutsuttu ideakäänne. Viimeisen reilun vuosikymmenen aikana on alettu systemaattisesti tutkia ideoiden tuotantoa ja kanavoitua poliittis-taloudelliseen päätöksentekoon. Vertailevan poliittisen talouden tutkimuksen piirissä on kehitetty tiedontuotannon regiimin teoria, joka tarkastelee tiedontuotannon institutionaalisia ja organisatorisia koneistoja, jotka tuottavat ideoita ja asiantuntijatietoa poliittis-taloudellista päätöksentekoa varten. Tämä artikkeli esittelee ja problematisoi tiedontuotannon regiimien tutkimusta. Artikkelin problematisoi tutkimuksen taustaoletusta regiimiin kuuluvien tiedontuottajien muodostaman organisaatiokentän yhtenäisyydestä ja pohtii oletuksesta luopumisen seurauksia tutkimukselle. Artikkelin käyttää Suomeen kohdistuvaa upotettua tapaustutkimusta havainnollistamaan taustaoletuksesta luopumisen avaamia mahdollisuuksia. Analyysin perusteella Suomen poliittisessa taloudessa ei esiinny yhtä yhtenäistä tiedontuotannon regiimiä vaan useita sektorikohtaisia regiimejä.

Avainsanat: tiedontuotannon regiimit, Suomi, problematisointi, vertaileva poliittinen talous

<https://doi.org/10.51810/pt.109887>

Johdanto

Poliittisen talouden muutosta on selitetty kattavasti intressien, instituutioiden ja ideoiden kautta (Hall 1997). Poliittisen talouden tutkimuksessa tapahtui 1990-luvulla niin kutsuttu ideakäänne (Blyth 2002), jonka myötä ideoilla alettiin selittää erityisesti institutionaalista ja yhteiskuntapoliittista muutosta. Aikaisemmin esimerkiksi varhainen historiallinen institutionalismi kuvasi poliittis-taloudellisen kehityksen polkuriippuvuuksina, jotka muuttuivat lähinnä ulkoisten shokkien myötä. Ideakäänne nosti uusia selitysmalleja poliittisen talouden sisäsyntyisen muutoksen tutkimukseen. Käänteeseen myötä ideoiden nähtiin mahdollistavan poliittis-taloudellista päätöksentekoa ja niillä ajateltiin olevan kausaalista voimaa päätöksenteon selittämisessä (Mehta 2010). 2000-luvun ensimmäisen vuosikymmenen aikana tutkittiin erityisesti sitä, millä eri tavoin ideat esiintyivät poliittis-taloudellisessa päätöksenteossa ja vaikuttivat käytännössä päätöksentekoon. Tutkimuksessa eriteltiin kattavasti ideatyyppejä (Béland ja Cox 2010), tunnistettiin ideoiden erilaisia esiintymismuotoja poliittis-taloudellisen päätöksenteon eri osa-alueilla (Campbell 2002) sekä käsitteellistettiin ideoiden suhdetta instituutioihin ja intresseihin erilaisissa

